

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی استان

فارس

بیمارستان آنکولوژی امیر

درمان زخم بستر و زخم فشاری بیمار سرطانی

ساناز عبدالرضا پور

سوپروایزر آموزش سلامت

تایید کننده: طوبی کوشکی

مدیر پرستاری

بهمن ماه ۱۴۰۲

منبع: American Cancer Society 2018 WebMD 2017

www.cnin.ir
EU-B-057/02

زخم پوستی فشاری و زخم بستر، زمانی پدیدار و گسترش می یابد که جریان خون به یک ناحیه از بدن متوقف و بر اثر آن، پوست آن ناحیه می میرد، و غالباً یک شکاف یا زخم روی پوست باقی می گذارد. فردی که همیشه در بستر است و یا روی ویلچر قرار دارد، روی یک ناحیه خاص از بدنش، فشار بسیار بیشتری وارد می شود، پس جریان خون این نواحی کم می شود، و احتمال زخم شدن آن قسمت ها بسیار بیشتر می شود. وقتی یک زخم این نواحی در معرض سایش با ملافه قرار می گیرد، یا بیمار به سختی می تواند از جای خود بلند شود، بتدریج بدتر میشود.

دنبال چه علایمی باید باشید؟

- پوست ترک خورده، قاج قاج، دون دون و یا پوسته پوسته، شود.
- وجود زخم باز روی پوست یا بافت های زیر پوست.
- لکه های زرد رنگ روی لباس، ملافه، صندلی ... که گاهی ردی از خون هم در آن ها دیده می شود.
- نقاط تحت فشار دردناک، ملتهب و حساس (مثل: پشت گوش ها، پشت کتف ها، پشت سر، آرنج، سرین، پایین کمر، پشت پاشنه ها ...)، و یا هر نقطه استخوانی دیگری که بیشتر با بستر تماس داشته باشد.

- نقاط قرمز رنگ تحت فشار روی پوست، که حتی با کم شدن فشار هم رنگ آن قرمز میماند و نشان از این دارد که، پوست در حال اضمحلال و مردن است.

بیمار چه کار می تواند انجام دهد؟

- هر دو ساعت یک بار از روی دست راست به پشت و سپس از پشت به روی دست چپ بخوابد.
- روی ویلچر، هرپانزده دقیقه یک بار وزن خود را به یک طرف متمایل کنید، و، از فوم ها و یا بالشک های مخصوص نشستن، برای کم کردن فشار استفاده کند.
- لباس هایی را انتخاب کند که نه تنگ باشند و نه آنقدر گشاد که زیر بدن شما لوله شوند.
- برای مراقبت از سایر نقاط تحت فشار، و پیشگیری از زخم های جدید، از چند بالش استفاده کند، تشک های مخصوص کاستن از فشار به کار ببرد، یا از یک فوم به ضخامت ۷ الی ۱۰ سانتی متر روی تشک، بهره ببرد.
- هر چقدر می تواند ورزش کند. سعی کند روزی دو تا سه بار مسافت های کوتاه را قدم بزنید. اگر قادر به راه رفتن نیستید، با خم و راست کردن پاها و دست ها، سعی کنید جریان خون خود را سریع تر به گردش بپردازد.

- میزان دریافت مایعات را افزایش دهد و اگر قادر به غذا خوردن کامل نیست، از نوشابه های انرژی زا، و یا مکمل های غذایی بسته بندی شده، استفاده نماید.
- همیشه مراقب نواحی زخم شده با استفاده از بالش و کوسن، و یا فوم، باشد.
- زخم های باز را با دقت با آب شسته، با ملایمت خشک کرده و با بانداز، پانسمان نماید. هر مرتبه که بانداز کثیف و لکه شد، این عمل را تکرار نماید (حداقل دو بار در روز).
- از کرم ها و پماد ها طبق دستور استفاده کند. هر نوع خارش، حساسیت، تراوشات جدید، ویا، افزایش اندازه زخم را به تیم درمان سرطان اطلاع دهد.

مراقبین چه کار می توانند انجام دهند؟

- به بیمار یادآوری کند که در تخت جا به جا شود و وی را در این کار، یاری دهد.
- اگر بیمار قادر به کنترل ادرار و مدفوع نیست، بلافاصله پس از آلوده شدن، ملافه ها و لباس ها را عوض نماید، ناحیه زخم را (به منظور خشک نگه داشتن) با پماد A+D چرب کند، روی پماد پودر نشاسته ذرت بپاشد. از پوشش های مناسب برای زیر بیمار استفاده کند، تا عمل تمیز کاری بهتر و سریع

- تر انجام پذیرد. از پوشک های پلاستیکی تا زمانی که بیمار در بستر است، استفاده نکند.
- اگر پوست زخم باز دارد، برای پوشش مخصوص روی آن سوال کند.
- اگر بیمار، قادر به خروج از بستر نیست:
 - ملافه های زیر بدن وی را محکم بکشید تا چروک خورده نشود.
 - سر تخت را پایین نگه دارد و یا حداکثر تا حد سی درجه بالا بیاورد.
 - روی ملافه ها، پودر نشاسته بریزد تا از تماس آن ها با پوست کاسته شود.
 - دو طرف بدن بیمار و پشت وی را، هر روز برای اطمینان از وضعیت طبیعی پوست، به دقت نگاه کنی، به نقاط فشار، توجه ویژه داشته باشد مانند: استخوان لگن، دنبالچه، مچ دست ها و پاها، پاشنه ها، آرنج ها، شانه ها، زانو ها ...

- اگر ناحیه قرمز آماس کرده ای دیدید (که بعد از برداشتن فشار از روی آن، قرمزی آن کم نمی شود)، هر چه می تواند سعی کند با بالش ها و فوم ها، فشار را از روی آن ناحیه بردارد، تا زخم جدیدی ایجاد نگردد.
- اگر بیماران با قرار گرفتن روی پهلو ها مشکل دارند، از بالشک های سه گوش برای ثابت نگه داشتن آنها، کمک بگیرد.

- اگر تیم درمان سرطان اجازه می دهد، از یک پرستار خانگی برای مراقبت ویژه و روزانه، برای پیشگیری و مواظبت از پوست بیمار، کمک بگیرد.
- در مورد استفاده از فوم ها، مرهم ها، یا بالشک های هوا برای بستر و صندلی ها، سوال کند. در مورد تخت های مخصوص (کاستن از فشار) تحقیق کند.

در موارد زیر با تیم درمان تماس بگیرید:

- بیمار دارای پوست شکافته، کهیرزده، ترک خورده، و، پوسته پوسته باشد.
- زخمی دارد که هر روز بزرگتر می شود.
- دارای ترشحات غلیظ و بد بو از زخم می باشد.

احتیاج به مراقبت خانگی برای زخم ها و لوازم مورد نیاز دارد.

